

Η ΚΑΠΠΑΔΟΚΙΑ

ΤΟΥ Κ. ΙΩΑΝ. Α. ΑΚΑΚΙΑΔΟΥ

Μετά την στιβαράν διοίκησιν τῆς Καππαδοκίας ὑπὸ τῶν Διαδόχων τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου, ἡ περιοχή αὕτη περιελθούσα εἰς τοὺς Ῥωμαίους, οὐδέποτε ἔπαυσεν ἀπὸ τοῦ νὰ εἴνε Ἑλληνική καθ' ὅλην τὴν Ῥωμαϊκὴν κατοχὴν, ὅπου ἡ ἑλληνικὴ γλῶσσα ἦτο ἐπίσημος τοιαύτη μετὰ τῶν κατοίκων.

Καθ' ὃν δὲ χρόνον ἡ ἠθικὴ διδασκαλία τῶν φιλοσόφων προητοίμαζε καὶ ἐξάπλωνε τὴν πνευματικὴν ἀνάπτυξιν τῶν λαῶν τῆς Γαλατίας, Φρυγίας καὶ Καππαδοκίας ἤρξαντο αἱ περιουσίαι τοῦ Ἀποστόλου Παύλου καὶ οὕτως ἡ χριστιανικὴ διδασκαλία τοῦ μεγάλου τούτου Ἀποστόλου τῶν Ἑθνῶν, ἀνέδειξεν εἰς τὰς διαφόρους χώρας ταύτης τοὺς θαυμαστοὺς Πατέρας τῆς Ὀρθοδοξίας, οἵτινες ἐπεξεργασθέντες τὰς ἀρχὰς τῆς Ἑλληνικῆς φιλοσοφίας, ἀδελφοποίησαν ταύτην, εἰς τοιοῦτον ἰδανικὸν βαθμὸν καὶ ἐπίπεδον, ὥστε προητοίμασαν τὴν ἐπικράτησιν τοῦ Βυζαντινοῦ πολιτισμοῦ, ὅστις ἐπὶ 15 καὶ πλέον αἰῶνας ἐκυριόρησεν ἐπὶ τῆς ἀνθρωπίνης διανοίας.

Ἡ χώρα τῶν Καππαδόκων ὑπῆρξε κέντρον μοναστικῶν διὰ τὴν ἐπέκτασιν τῆς Ὀρθοδοξίας καὶ ἀνάδειξιν τοσούτων μεγάλων ἀνδρῶν, τῶν ὁποίων τὸ ἱερὸν σκήνος κοσμεῖ πᾶσαν γωνίαν Φρυγίας καὶ Καππαδοκίας, ὅπου ἔχουν ἐγκαταλειφθῆ τὰ ἱερά λείψανα πολλῶν ἁγίων, ἐκτὸς ἐλαχίστων, τὰ ὁποῖα μετὰ πολλῶν διενέξεων μὲ τοὺς κρατικούς τότε ἐπιτρόπους τῆς Ἀνταλλαγῆς, κατώρθωσαν νὰ συναποκομίσουν ἐδῶ πρὸ 25ετίας κατὰ τὴν μετανάστευσιν των. Τὰ ἐγκαταλειφθέντα ταῦτα ἱερά λείψανα τὰ σωζόμενα μέχρι τῆς σήμερον εἶνε εἰσὶ ἀθίκα διατηρούμενα ἀπὸ τὴν ἐποχὴν τοῦ Ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου μέχρι τοῦ Βασιλείου τῶν Σελτζούκων—1074—1294—καὶ παρὰ τῶν διαδόχων τούτων διατηρούμενα καὶ φυλασσόμενα ἐπιμελῶς ἐν τοῖς Κοιμητήρι-οῖς τῆς Καππαδοκίας ἐν γένει, ἤτοι Παλαιᾶς Καρβάλης, τῶν Τυάνων, τῆς Νάξου — Χασά-Κιοῦ—καὶ πολλῶν ἄλλων κωμοπόλεων εἰς Ὀθωμανικὰ χωρία μετὰ βληθέντα καὶ τιμώμενα ὑπ' αὐτῶν τούτων τῶν Δερβίσιων, οἵτινες διαδοχικῶς φυλάττουν τὰ κοιμητήρια ταῦτα ἐν τοῖς Ἀσκητήρι-οῖς τῶν Μοναχῶν τῆς Βυζαντινῆς περιόδου.

Τὰ Ἀσκητήρια ταῦτα τὰ ὑπὸ τῶν Δερβισίων εἰς ἀναπαυτήρια τῶν Ἁγίων Μαρτύρων καὶ ὁσίων (εὐλιᾶ) μεταβληθέντα καὶ διήκοντα εἰς ἀμφοτέρας τὰς βραχίονας ὄχθας τοῦ Καππαδόκου ποταμοῦ, εἶνε τῶρα μελισσῶνες τῶν 12 ὀθωμανικῶν χωρίων, ὧν αἱ ἱεραὶ Μοναὶ καὶ Ἐκκλησίαι ἐλατομήθησαν ἐν ἔτει α...Θεογονίας 600 μ. Χ.».

Καθ' ὅλην τὴν παράχθιον διαδρομὴν τοῦ ποταμοῦ Καππαδόκος σωζόμενα μέχρι τῆς σήμερον ἀρχαῖα κειμήλια εἶνε ἀδύνατον νὰ περιγραφῆ τις λεπτομερῶς, διότι πανταχοῦ ὅπου καὶ ἂν ἤθελέ τις στρέψῃ τὸ βλέμμα αὐτοῦ θὰ ἀντικρύσῃ Ἐκκλησίας, Οἴκους κοινῶν συναθροίσεων, Μοναστήρια καὶ Κελλίαι, διὰ τὰ ὁποῖα, ὡς ἀναφέρει ἡ Πατρολογία ἢ Ῥωμαϊκὴ Ἐκκλησία περὶ τὰ μέσα τοῦ Γ' αἰῶνος ἔπεμπε καὶ βοηθήματα, καὶ ἅτινα συλλεβδὸν λίαν εὐφῶς ἀπαριθμήσας ὁ Νύσσης Γρηγόριος λέγει: «ὅσα γὰρ ἔστιν ἐν τούτοις (Καππαδοκαίαις) θυσιαστήρια, δι' ὧν τὸ ὄνομα Κυρίου διζάζεται, οὐκ ἐν τις τοσούδε πάσης σχεδὸν τῆς οὐκουμένης ἐξαριθμησάτο...»

Εἰς ἀπόστασιν δὲ τριῶν περίπου ὁρῶν ἐκ Παλαιᾶς Καρβάλης πρὸς τὸ Β. Δ. εὐρίσκεται μικρὸν Ὀθωμανικὸν χωρίον καλούμενον Μαρασῆν, ἐν ᾧ σώζεται εἰσὶ τι ἀβλαβὴς ὁ ὑπὸ τοῦ θείου πατρὸς ἡμῶν Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου ἀναφερόμενος Νεὸς τοῦ Ἁγίου Μάμαντος λατομημένος ἐν βράχῳ ἐξωθι τοῦ χωρίου.

Ἐν τῷ Ἱ. Νεῷ τούτῳ σώζονται τὰ ἄγια λείψανα, δι' ὧν τελούνται πλεῖστα ὅσα ἀπερίγραπτα θαύματα, οἱ δὲ κάτοικοι τοῦ χωρίου τούτου, καίτοι Ὀθωμανοί, τελούσιν ἐν τῷ νεῷ τούτῳ τὰς προσευχὰς αὐτῶν, ὡς καὶ οἱ λοιποὶ πανταχοῦ ἐλλοτε προσερχόμενοι ἀκωλύτως ἐτέλουν τὰ ἑαυτοῖς νεομισμένα.

Ἐν τῷ Ἱ. Νεῷ τούτῳ, ἄλλοτε ἐτελείτο μεγάλη πανήγυρις κατ' ἔτος τὴν 2αν Σεπτεμβρίου κατὰ τὴν ἑορτὴν τοῦ Μάρτυρος Μάμαντος ὑπὸ τῶν Χριστιανῶν καὶ Ὀθωμανῶν τῶν περιχώρων. ὁ Νεοκόρος δὲ τοῦ Νεοῦ τούτου κατὰ διαδοχὴν τῶν γονεῶν αὐτοῦ διοριζόμενος ὑπὸ τῶν Δερβισίων τοῦ Ἱκονίου, καίτοι Ὀθωμανός, παρέδιδεν ὅμως ἀνελλιπῶς ἐκαστὸτε τὰς ἀσπράξεις εἰς τὸ Ταμεῖον τῆς Ἐκκλησίας Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου ἐν Παλαιᾷ Καρβάλη.

Καὶ εἰς ἀντάλλαγμα τῆς μεγίστης αὐτῶν προσηθείας διὰ τοὺς Χριστιανούς τῆς Παλαιᾶς Καρβάλης ὁ ἐκ τῶν κατοίκων αὐτῆς Χαδὴ Πρόδρομος Λουκίδης (1922) ὁ χρηματίας ἐπὶ πολλὰ ἔτη καὶ Πρόεδρος τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τῆς Διοικήσεως Ἀκ-Σεράι (Ἀρχαιλαῖδος), ἀνηγειρεν ἐκ θεμελίων τὸ Δημοτικὸν Σχολεῖον τῶν Ὀθωμανῶν κατοίκων τῆς Παλαιᾶς Καρβάλης (1911) εἰς περιβλεπτόν καὶ ὑψηλὴν θέσιν ἐκ λευκοῦ λίθου. Μέχρι τῆς ἐποχῆς δὲ ταύτης ἐν πολλοῖς Ὀθωμανοπαίδες ἐσπούδαζαν ἐν τοῖς Ἑλληνικοῖς Σχολείοις τῆς Καρβάλης ἐκτοτε ἐσπευδον ὅσοι εἰς τὰ ὀθωμανικὰ πλέον σχολεῖα αὐτῶν.

ΙΩΑΝ. Α. ΑΚΑΚΙΑΔΗΣ

